

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Filozofická fakulta

Ústav věd o umění a kultuře

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor práce a studijní obor: Jiří Drábek, Dějiny umění

Název práce: **Kostel Všech svatých v Olbramovicích – stavební historie a uměleckohistorické souvislosti**

Oponent práce: **doc. PhDr. Michal Šroněk, CSc.**

Slovní vyjádření, náměty a otázky k obhajobě:

Jiří Drábek si za téma zvolil kostel Všech svatých v Olbramovicích a jeho uměleckohistorické souvislosti. Jeho volba je nepochybně správná: jeden objekt a možnost jeho komparace s památkami v blízkém okolí je pro bakalářskou práci ideální. Zajímavá je slohová rovina – románská architektura totiž již řadu let stojí mimo zájem českých historiků umění. Postup při zpracování kostela v Olbramovicích je následující: kapitola Stavební popis a urbanismus místa je členěna takto: urbanismus a lokalita, obec Olbramovice (možná by bylo vhodnější opačné pořadí), charakteristika objektu: hlavní loď, věž, krov, sakristie, apsida, interiéru, křtitelnice. Následuje další dvě kapitoly: první s pododdíly: kontext, historie a souvislosti a druhá: gmündská stezka a kontext sakrální architektury. Domnívám se, že nebylo vhodné text takto strukturovat – přehlednější je podle mého názoru začít historií obce, urbanismem, navázat popisem a stavební historií a zakončit uměleckohistorickým zhodnocením. Autorovo členění textu vede k nepřehlednosti a navíc obsahuje často řadu zbytečných informací na nesprávných místech a neobratných formulací. Záslužné však je, že autor nezůstal jen u olbramovického kostela, ale pokusil se o komparaci s románskými kostely v blízkém okolí: Tožicích, Ouběnicích, Vrchotových Janovicích, Jankově, Nesvačilech a Voticích. Správně konstatoval, že vznik těchto staveb souvisí s jejich polohou v blízkosti tzv. gmündské obchodní stezky, ale zcela pominul otázku o fungování těchto svatyních v prvních stoletích christianizace. Domnívá se, že jejich prosté stavební řešení souvisí s tím, že jde o výtvořky řemeslně zkušených „lidových“ stavitelů neobeznámených s umělecky náročnou architekturou, které nelze posuzovat „podle škol či uměleckých středisek“ (s. 19). O odstavci výše však zmiňuje, že jde o „vzácné klenoty... starého českého stavitelství, které ukazují hojnost českých lidových stavitelů, umělecky proškolených“ (s. 18). Sama terminologie označující tvůrce těchto staveb za „lidové stavitele“ bohužel svědčí o neporozumění kontextu doby, kdy kamenná zděná stavba byla zcela výjimečnou záležitostí, kterou stěží mohl postavit domácí člověk mající zkušenost s budováním polozemnic či prostých chatrčí. U většiny zkoumaných staveb autor zcela pominul okolnosti jejich pozdních úprav a jejich cíle. Výše jsem ocenil, že si autor vybral a pro srovnání zpracoval několik románských kostelů v okolí Olbramovic. Jako shodné znaky pak konstatuje přítomnost věží, které mimo jiné

fungovaly jako výrazné pohledové body v krajině, použití jednoduchých prvků členících hmoty staveb (okna s prostými kamenickými články), které jsou však často zasaženy pozdějšími úpravami. Chybí však odpověď na otázku, zda románské kostely olbramovicka tvoří svébytnou skupinu nadanou společnými znaky, provedenou jednou stavební skupinou či jsou jen náhodným souborem, který spojuje jen blízká geografická poloha. Zcela stranou zůstala otázka stavebníků a jejich podílu na podobě staveb (tribuny).

Zarážející je zázemí použité literatury: převládají odkazy na antikvární práci F. J. Lehnera, *Dějiny umění národa českého* z r. 1903, kdežto publikace A. Merhautové o české románské architektuře (obsahující u pojednávaných objektů navíc odkazy na prameny a literaturu, což Drábek nikde nevytěžil) je citována spíše v detailech. Chybí modelové tituly vesnické mikrohistorie – dvě práce J. Petráně o Ouběnicích z let 2001 a 2011. Zpracování poznámkového aparátu není důsledně provedeno podle normy používané při zpracování BP. Autor často používá zvláštní terminologii: „východní oltářnictví“ (s. 18), nebo „kobercová okna“ (s. 24).

Oceňuji autorovu snahu pojednat památky nepřiliš přitažlivé, které u mnoha historiků umění vyvolávají bezradnost a rozpaky. To se do určité míry promítlo i do Drábkovy práce, z níž je však patrné, že zejména při důvěrné znalosti míst odkud pochází, si patrioticky uvědomuje, že tyto stavby po staletí utváří podobu a identitu jednotlivých lokalit a podílí se na jejich duchovním a kulturním životě. Vzhledem ke kvalitě práce ji doporučuji k obhajobě a klasifikuji známkou **Dobře**.

Navrhovaná klasifikace: Dobře

.....
podpis oponenta práce

V Českých Budějovicích dne 8. června 2018

Stupeň klasifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------